מסורת הש"ס

א) [לעיל פט.], ב) ברכות נא: פסחים קיד. ירוש' ברכות פ"ח ה"א, פסחים פ"י ה"ב, ג) ע' ירוש' יומא פ"ז ה"ב, ד) לעיל יב. ברכות כח. וע"ש כז. ירוש' ברכות פ"ד ה"א, ה) ת"כ ויקרא חובה פרש' א ה"ו, עי' ירוש' פסחים פ"ג ה"ז, ו) פסחים סא. ירוש' פסחים פ"ה ה"א, ז) לעיל כח. סוטה טו. חולין קלב: ירוש' תרומות פ"ה ה"א, בכורים פ"ב ה"א, ח) [לעיל עז.] מנחות קד:, ט) שבועות י., י) שבת קלב., כ) עי' בפנים מאירות.

ואף ע"ג דמוספין קדישי אטו שבת למוספין אהנאי א] לתמידין לא אהנאי ת"ש א)מוספי שבת קודמין למוספי ראש חודש אטו ראש חודש למוספין דידיה אהני למוספי שבת לא אהני תא שמע מוספי ראש חודש קודמין למוספי ראש השנה אע"ג דראש השנה קדשה ב] אטו ראש השנה למוספי דידיה אהני למוספי ראש חודש לא אהני ת"ש ד"א ב)ברכת היין א)תדירה וברכת היום אינה תדירה ותדיר ושאינו תדיר תדיר קודם ג)אע"ג דברכת היום קדישה אטו שבת לברכת היום אהנאי לברכת היין לא אהנאי תא שמע ד)דאמר רבי יוחנן הלכה ב)מתפלל אדם של מנחה ואח"כ של מוספין ג] אטו שבת לתפלת מוספין אהנאי לתפלת מנחה לא אהנאי ת"ש שלמים של אמש חטאת ואשם של יום ד] שלמים של אמש קודמין הא אידי ואידי דיום חטאת ואשם קדמי ואע"ג דשלמים תדירי אמר רבא מצוי קאמרת תדיר קמיבעיא לן מצוי לא קמיבעיא לן אמר ליה רב הונא בר יהודה לרבא אטו מצוי לאו תדיר ה] והתניא ה)אוציא את הפסח שאינו תדיר ולא אוציא את המילה שהיא תדירה מאי תדירה תדירה במצות ואיבעית אימא מילה לגבי פסח כי תדיר דמיא איבעיא להו תדיר ושאינו תדיר וקדים ושחט לשאינו תדיר מאי מי אמרינן כיון דשחטיה ג)מקריב ליה או דלמא יהיב לאחר דממרס בדמו עד דמקריב ליה לתדיר והדר מקריב לשאינו תדיר אמר רב הונא ו] מסורא ת"ש שלמים של אמש חטאת ואשם של ז] יום של אמש קודם לשל יום הא דיום דומיא דאמש וה"ד דקדים שחטיה לשלמים חטאת ואשם קדמי דלמא שלמים דאמש וחטאת ואשם דיום היכי משכחת לה דשחטינהו לתרווייהו ח] אבל לא שחטינהו לתרווייהו תיבעי לך ת"ש ד"א ב)ברכת היין תדירה וברכת היום אינה תדירה ותדיר ושאינו תדיר תדיר קודם ה"נ ט] דכיון דאתיין כמאן דשחיטי תרווייהו דמי ת"ש ד)דא"ר יוחנן הלכה מתפלל אדם של מנחה ואח"כ של מוספין ה"נ כיון דמטי זמן תפלת מנחה כמאן דשחיטי תרווייהו דמי אמר ליה רב אחא בריה דרב אשי לרבינא י)ד)שחטו י] קודם חצות פסול מפני שנאמר בו 1בין הערבים קודם ה)לתמיד כשר ויהא יא] ממרס בדמו עד יב] שיזרוק הדם הכא במאי עסקינן כגון דקדים שחטיה לתמיד ברישא יג] אמר ליה רב אחא סבא לרב אשי מתניתין נמי דיקא דקתני עד שיזרק הדם (תמיד) ולא קתני עד שישחוט ויזרק דם ש"מ: ובכולן כהנים רשאין כו': מאי טעמא אמר קרא 2למשחה ו)לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין: **מתני'** אמר רבי שמעון אם ראית שמן שהוא מתחלק בעזרה אין יד] צריך לשאול מהו אלא מותר רקיקי ז)מנחות ישראל ו)ולוג שמן של מצורע אם ראית שמן שהוא ניתן טו] על גבי האישים אין יד] צריך לשאול מהו אלא מותר ח)רקיקי מנחת כהנים ומנחת כהן משיח ח)שאין מתנדבין שמן רבי טרפון אומר ט)מתנדבין שמן:

ואף על גב דמוספין קדישי. מוספין טז] שם שבת עליהן שהם באים חובה לה והתמידין באין אף בחול: **לתמידין לא אהנאי.** כיון דהאידנא קריבין אם כן יז] שם שבת עליהם: מוספי ר"ח מקודשין משל שבת ט) דאיקרי מועד יח]: **ד"א כו'.** בפסחים תנינן לה דקאמרי ב"ה מברך על היין ואח"כ מברך על היום שהיין גורם לקידוש שתאמר דבר אחר כו': הכי גרסינן **דאע"ג** יט] **דברכת היום קדישה.** שיש שבת עליה שחובה לשבת היא באה דאילו ברכת היין אף בחול היא: **הלכה מתפלל של מנחה.** במסכת ברכות [דף כח.] היו לפניו שתי תפלות של מוספין ושל מנחה ופליגי רבי יהודה ורבנן וקא"ר יוחנן הלכה כדברי האומר מתפלל של מנחה ואחר כך מתפלל כו': **שלמים של אמש.** הא פרישית לה לעיל (גבי) במתני': **תדירי.** שהן מצויין מתוך שבאין בנדר ובנדבה: **מצוי קאמרת.** שאין תדירותו חובה אלא שהוא מצוי תמיד יותר מחבירו: הכי גרס' **מצוי** כ] לאו תדיר הוא. בתמיה: **אוציא את הפסח שאינו תדיר.** בת"כ שנויה גבי חטאת דקתני והרי פסח ומילה ענושין כא] כרת יכול יביא על שגגתן חטאת ת"ל אשר לא תעשנה יצאו פסח ומילה שהן מצות עשה אוציא את הפסח שאינו תדיר ולא אוציא את המילה שהיא תדירה ת"ל אשר לא תעשנה. אלמא מצוי תדיר הוא: **תדירה במצות.** סדורה במצות י) שנכרתו עליה שלש עשרה בריתות וצווין: **כי תדיר דמיא.** שמצויה היא הרבה מפסח אבל מצוי דשלמים לגבי מצוי דחטאת לאו כתדירה דמי: כב] **הא דיום דומיא דאמש והיכי דמי כגון דשחטו שלמים ברישא כו'.** וקא ס"ד ה"ק שלמים שהביאן מאמש ושחטן היום וחטאת ואשם של יום עומדין לישחט שלמים של אמש קודמין ליזרק דאי בשניהם עומדין לישחט לא אמר דקדמו שלמים וטעמא דבאו מאמש הא אידי ואידי דהיום וקדים שחטינהו לשלמים ברישא אמרי' שחיטת חטאת ואשם קדמה לזריקת שלמים אלמא מקודש ושאינו מקודש וקדים שחטיה לשאינו מקודש יהא אחד ממרס בדמו כג] ויזרוק את המקודש וה"ה לתדיר ושאינו תדיר: **דלמא שלמים של אמש וחטאת של יום.** דאשמעינן של אמש קדמו: **היכי דמי דשחטינהו לתרווייהו.** אע"ג דשחטיה לחטאת אחר השלמים ושניהן עומדין ליזרק אשמעינן דשלמים של אמש קדמו ודכותיה דייקא כד] מיניה הא אידי ואידי דיום ושחט שלמים ואחר כך חטאת ובא לימלך על הזריקה אמרי' ליה חטאת קדמה: **אבל לא שחטיה.** לחטאת בתר שלמים ובא לימלך על השחיטה תיבעי לך אי מזלזלינן בשלמים למרס בדמן ולהקדים שחיטת חטאת וזריקתה וכי מיבעיא לן בתדיר ושאינו תדיר הך כה] מיבעיא לן ששחט את שאינו תדיר והתדיר קיים: **ברכת היין תדירה כו' תדיר קודם.** ואע"ג דשאינו תדיר קדם ובא שכבר קדש היום ועדיין יין לא בא ודומיא כו] קדים שחטיה לשאינו תדיר ברישא: ומשני **ה"נ כיון דאתא.** השתא יין קמן ומזומן לברכה כמאן דשחיטי תרווייהו לגבי קדשים [דמי] ולא תפשוט מינה לבעיין: **ואח"כ מתפלל של מוספין.** ואף על גב דזמן מוספין אתא ברישא: **שחטו קודם חצות.** בפסח קאי: **קודם לתמיד.** של בין הערבים כשר ואע"פ שלכתחילה מצוה לאחרו כדתניא לעיל (דף יב.) יאוחר דבר שנאמר בו בערב ובין הערבים לדבר שלא נאמר בו אלא בין הערבים בלבד: **ויהא אחד ממרס בדמו.** אלמא כז] דקדים ושחטיה למאוחר אמרי' ליה לשהות את הזריקה ולשחוט את הראוי ליקדם ולזרקו: **כגון דקדים שחטיה לתמיד.** קודם שבא לימלך ולא נמלך אלא על הזריקה: **למשחה.** לך נתתים. למשחה מתרגמינן לרבו והיינו לגדולה: **מתני' שהוא מתחלק.** לאכילת כהנים: **מותר רקיקי מנחת ישראל.** מנחת מאפה שבאה חלות ורקיקין כח] חלות בוללן רקיקין מושחן ואמר רבי שמעון במנחות (דף עה.) מושחן כמין כ"י ושאר השמן נאכל לכהנים: כט] **מנחת כהנים.** כולה כליל. ומותר מנחת כהן משיח לפי שהשמנה מרובה שלשה לוגין לעשרון ומתוך שהיא אפויה תחילה אין שמנה נבלע בפיתיה וצריך להקטיר המותר בעצמו ל]: **שאין מתנדבין שמן.** לפיכך לא יעלה על דעתך שיהא שמן המתחלק מן לא] הנקטר נדבה: גמ'

תא שמע מוספי שבת קודמין כו'. בכל הני תא שמע צריך טעם מאי קס"ד מאחר דבכל שני אטו שבת למוספין אהני לתמידין לא אהנאי י) וצריך לדקדק בפרק התכלת (מנחות דף מט.) גבי התמידין אין מעכבין את המוספין דאיכא כי הך בעיא דתדיר ומקודש ולא פשיט מיניה לב] מידי דלא מייתי הכא ראיות דהתם והנהו דהכא לא מייתי התם: **דשחטינן** לג] **לתרווייהו.** תימה אם כן ליתני שלמים ושחט לד] קודם לחטאת ואשם והכל ביום אחד שלמים קדימי לזרוק ואמאי נקט של אמש וי"ל דשל אמש נמי שמא הוי כעין של אמש והכל ביום אחד כדאמר בפ' התערובות (לעיל עה.) מאי חיין כעין חיין. ברו"ך:

עין משפט
נר מצוה

כג א מיי' פכ"ט מהל' שבת הלכה ז טוש"ע א"ח סימן רעא סעיף י:
כד ב מיי' פ"ג מהל' תפלה הל"א טוש"ע א"ח סימן רפו סעיף ד:
כה ג מיי' פ"ט מהל' תמידין ומוספין הלכה ג:
כו ד ה מיי' פ"א מהל' קרבן פסח הלכה ד:
כז ו מיי' פט"ז מהל' מעה"ק הלכה יד:
כח ז מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ב והלכה ג:
כט ח מיי' פי"ב מהל' מעה"ק הלכה ט:
ל ט מיי' שם פט"ז הלכה יד ופי"ד שם הלכה א:

תורה אור השלם

1. וְהָיָה לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת עַד אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וְשָׁחֲטוּ אֹתוֹ כֹּל קְהַל עֲדַת יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעַרְבָּיִם: שמות יב, ו

2. וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל אַהֲרֹן וַאֲנִי הִנֵּה נָתַתִּי לְךָ אֶת מִשְׁמֶרֶת תְּרוּמֹתָי לְכָל קָדְשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ נְתַתִּים לְמָשְׁחָה וּלְבָנֶיךָ לְחָק עוֹלָם: במדבר יח, ח

מוסף רש"י

מתפלל אדם של מנחה. היו לפניו ב' תפלות, אחת של מנחה ואחת של מוספין, ששהה ולא התפלל עד זמן המנחה, מתפלל של מנחה, אע"ג דזמן המוספין קודם, כיון דשהי עד זמן חבירתה משהינן לה (לעיל יב.): **מתפלל של** מנחה מאחר שהגיע זמנה כדי להקדימה בתחלת זמנה שלא יקרא פושע גם עליה: **ואחר כך של מוספין.** הואיל ואיחר וזמנה אינה עובר דהא אמרי רבנן ושל מוספים כל היום (ברכות כח.) **ויהא ממרס בדמו.** שלא יקרוש כדי שיהא ראוי לזריקה (פסחים סא.) **אמר קרא למשחה.** במתנות כהונה כתיב בויקח קרח, לך נתתים למשחה, כל מתנות שנתתי לך בכהונתך, נתתי לך לגדולה, כדמתרגמינן לרבותא (חולין קלב:). **ללמד שיהו אוכלין** אותן דרך אכילת מלכים המשובחים (לעיל כח.) **שאין מתנדבין שמן.** בלא סולת ויין (מנחות קד:) **מתנדבין שמן.** בפני עצמו (לעיל עו:). **וקומצו ומקטיר הקומץ ושיריו נאכלין** (מנחות שם):

ליקוטים

ובכולן כהנים רשאין לשנות באכילתן. מ"ט. פי' דעיקר מצותן צלי מדקרי לשאר שינוי. אמר קרא למשחה לגדולה. כדמתרגמי' לרבו כדרך שהמלכים אוכלין, וזהו צלי. והכי אמרינן בחולין בפ' הזרוע אמר רב חסדא מתנות כהונה אין נאכלות אלא צלי ואין נאכלות אלא בחרדל, מאי טעמא אמר קרא למשחה לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין (פסקי רי"ד)

שיטה מקובצת

הא אידי ואידי דיום חטאת ואשם קדמי ואע"ג דשלמים תדירי. תימה תיפשוט ליה מדתנן בהדיא חטאת קודמת לעולה אע"ג דעולה שכיחא טפי שבאה בנדר ובנדבה. וי"ל דכיון דאין נאכלות לבעלים אין רגילין להתנדב עולות (הר"פ ז"ל. ב"ש): רש"י ד"ה מנחת כהנים כו' לפי ששמנה מרובה ג' לוגין לעשרון כו'. וז"ל הר"פ ז"ל מנחת כהן משיח שהיתה באה שלשה לוגין לעשרון. אע"ג דמנחת נסכים נמי באה שלשה לוגין לעשרון מיהו התם היתה נבללת בעיסה, אבל זו שהיתה נאפת במחבת כדכתיב על מחבת בשמן תעשה, אי אפשר שלא ישאר במחבת מן השמן המטפטף (ב"ש):

שינויי נוסחאות

א] צ"ל אהני. וכן בכל המשך הסוגיא. וברש"י ותוס' (*ש"מ): ב] נ"א קדישא. וכן להלן (כי"צ): ג] מוספין ואף על גב דתפילת מוספין קדישא אטו כו' (*ש"מ): ד] צ"ל היום (ש"מ). וכן לקמן: ה] תדיר הוא והתניא (כתה"י): ו] צ"ל חנינא (*ש"מ): ז] של היום שלמים של אמש קודם כצ"ל ותיבות לשל יום נמחק (ש"מ): ח] לתרווייהו ודיום דומיא דאמש נמי דשחטינהו לתרווייהו אבל וכו' כצ"ל (ש"מ, וכעי"ז בכי"צ): ט] בכתה"י התם נמי כיון. ובשמכ"י במקום דאתיין איתא דאתי יין. וכ"ה בקלת כת"י ועי' רש"י: י] צ"ל ת"ש שחטו (*ש"מ): יא] בכתה"י ויהא אחר ממרס: יב] עד שיזרק דם התמיד כצ"ל. וכן להלן בסמוך (ש"מ): יג] תיבת ברישא נמחק (הג' הגר"א. וכ"ה בכי"צ ובד"ו רפ"ט וש"ח): יד] אין אתה צריך (*ש"מ): טו] במשניות הגיר' נתון: טז] צ"ל שהמוספין (*ש"מ): יז] א"כ אף הם שם שבת עליהם (צ"ק): יח] מועד ויש בהן שעיר חטאת שמכפר על טומאת מקדש וקדשיו (*שמכ"י): יט] צ"ל אע"ג (ש"מ): כ] צ"ל אטו מצוי (צ"ק): כא] צ"ל ענושין (ש"מ): כב] בש"א כאן מה"ד שלמים של אמש קודמים. באכילה: הא דיום דומיא דאמש והיכי דמי כגון דקדים ושחטינהו לשלמים ברישא חטאת ואשם דיום קדמי. קדמה זריקתם לזריקת שלמים ויאכלו תחילה כמו כן אלמא מקודש ושאינו מקודש וקדים שחטיה לשאינו מקודש יהא אחר ממרס בדמו וישחוט ויזרוק את המקודש וה"ה לתדיר ושאינו תדיר: דילמא לא גרסינן. וה"ג שלמים של אמש וחטאת דיום ה"ד דשחטי' לתרווייהו אבל לא שחטינהו לתרווייהו תיבעי לך. וה"פ שלמים דאמש וחטאת ואשם דיום דקתני ע"כ היכי משכחת לה דשחטינהו לתרווייהו דהא לענין אכילה איירי וכי תידוק מינה לענין הקרבה נמי הא דיום דומיא דאמש וה"ד כגון דשחטיה לשלמים ברישא חטאת ואשם קדמי בדשחטינהו לתרווייהו תידוק לה שחזר ושחט את החטאת קודם שבא לימלך ואח"כ בא לימלך על הזריקה דהתם אמרינן ליה דחטאת קדמה דכיון דסוף סוף צריך למרס אחד מן הדמים קדשי קדשים קדמי: אבל לא שחטיה וכו' ומכאן הוא כלפנינו ברש"י לקמן ד"ה אבל לא וכו' (ש"מ, מתוקן קצת עפ"י כתה"י ועפ"י כי"ב וכי"ג). ועי' לעיל צ' ע"ב בש"נ אות כ: כג] בדמו וישחוט ויזרוק (כתה"י): כד] צ"ל דוק (*ש"מ): כה] צ"ל הכי (צ"ק): כו] ודמי לקדים ושחטיה לשאינו כו' כצ"ל (*ש"מ): כז] אלמא היכא דקדים ושחטיה למאוחר ברישא ובא לימלך אמרי' כצ"ל (*ש"מ): כח] צ"ל או רקיקין (*ש"מ): כט] מותר רקיקי מנחת כהנים. מנחת כהנים כולה כליל השמן שצף על גבה ונותר שאינו נבלע בה שורפין אותו בפני עצמו: ומותר מנחת כהן משיח. לפי ששמנה וכו' כצ"ל, וכ"ה בפי' הרע"ב (ח"נ): ל] צ"ל לעצמו (ש"מ). וברע"ב בפני עצמו: לא] כד"ו או הנקטר. דהיינו הניתן על גבי האשים, ונקט רש"י המתחלק לדברי ר"ז או הנקטר לדברי אביי וק"ל (ח"ג): לב] נלצ"ל נמי (באה"מ): לג] צ"ל דשחטינהו (צ"ק, ד"ו ב' וג'): לד] נלצ"ל ושחטן (באה"מ):